

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 28.

ANULU XXV.

Sibiu 10/22 Aprile 1877.

Telegrafulu Romanu ese Duminea si Joi'a, la fie-care dóne septemani cu adausulu Poisórei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., ióra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru antai'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Meditatiune din tempulu sinodului.

In impregiurári, ce pórtá timbrulu experimentárilor si esitatiunei, va se dica, lipsei de curagiu de a pasi cu resolutiune pe terenulu *datu*, n'amu vrutu sa preocupámu, ba nici sa influentiámu cátu de putienu parerile asupr'a obiectelor celorlu momentuóse puse la ordinea dilei in sesiunea sinodului nostru archidieceasanu. Erá, póte, chiaru si datorintia sa dicemu ce-va. Inse — — n'amu disu. Desvoltarea lucrurilor de sinele, ni s'a parutu dupa inputárele ce pe nedreptate s'au aruncatu, in diverse renduri si la diverse ocaziuni, asupra-ne, ca va fi mai priinciósá, déca nu pentru momentu, pentru unu viitoriu mai departatu. Dicerea „*per aspera ad prospera*“ 'si are in anumite impregiurári aplicatiunea. Si o are astadi cându, cu ignorarea principiilor canonice se zidesce, fára a se cugeté ce, si fára a se dá socotéla de unde se ia materialulu si se pune pe terenulu nemarginitu alu experimentárei. Esperinti'a, in sine buna, este adese-ori impregnata cu neajunsuri si neplaceri, si pentru cei ce prevedu viitorulu si pentru cei ce nu-lu prevedu. Ea duce pe o carare mai lunga, mai cotita si mai coltiurósá decâtu principiile scóse din studiulu esperientiei altor'a; inse in fine, de-si cu mai multe sacrificii si victime, totu duce si ea la acela'si resultatu.

O temere nu putemu suprimé cându admitemu ca numai in anumite impregiurári „*aspera*“ cálei experimentárilor inca póte duce la „*prospera*“ resultatelor bune si folositóre. Nu putemu adeca suprimé temerea, ca déca cum-va alte impregiurári neater-natóre de noi intetiescu resólverea unor castiuni de interesu vitalu pentru noi, si noi cu tóte aceste alegemu calea cea lunga: sa nu o gásimu la óe-care distantia inchisa incátu sa nu mai putemu inaintá pe ea si in urm'a urmelor sa fimu siliti a renuciá, nu de voia buna, la doritele nóstre scopuri.

Natiunea si biseric'a nóstra au trecut prin fase de aceste de trista reminiscentia. Biseri'a si natiunea nóstra a trecut si prin fase, cându alegendu-si calea principiilor, fára multa experimentare, a ajunsu la rezultate mari. Nu vorbimu de celu mai tristu experimentu din viétii bisericiei nóstre natiunale, dela finea seculului alu XVIII, pentruca a avutu unu sfer-situ pré tragicu; dar' ne întórcemu privirea spre acele tempuri inaltatóre de inimi, cându biseric'a nóstra pe calea stricta a canonicitátei, prin tempuri grele de absolutismu si de schimbári de sisteme politice, mergendu dreptu si fára siuvaituri, a ajunsu la dorinti'a ei de anu mai fi numai tolerata, la dorinti'a de a-si cautá ea ins'asi de afacerile ei si de a fi respectata cu tóta cuviinti'a in afara.

Stadiulu din urma va ocupá totu-déun'a unu locu onorificu in istori'a bisericiei nóstre natiunale; inse biseric'a nóstra nu se póte oprí aci. Ea are sa dovedésca prin lucrárele ei ulterióre vitalitatea ei, si totu odata si ce felu de vitalitate are.

Organisarea unei bisericiei in interiorulu ei, la care trebuie sa se lucre spre a completá oper'a inceputa, intempina multe dificultáti; inse dificultáti se imputienéza cându resul-

tatele esperintielor altor'a, canónele, séu principiile pre care este intemeiata biseric'a ortodocsa, se iau de basa. O ratiunare vaga, lipsita de bas'a data de biseric'a admite lesne lips'a de incredere in organele cari au sa administreze biseric'a si neincrederea cauta norme, cari se restringa si se clausuleze activitatea si finea din tóte este: organisme impedeate, cari, cându aru avé sa lucre mai multu si mai in graba, abiá se potu miscá din locu, unu pasu inainte.

Statutulu nostru organicu póte sa aiba in unele párti speciale unele defecte. Elu este inse basatu pe principiile bisericiei si pre canónele aceste'i'a. Statutulu este o constitutiune bisericésca, care se póte amplificá si esplicá prin regulamente si instructiuni; inse fára de alterarea principiilor pre care este basatu.

Deci, cându e vorb'a de amplificare si esplicare, sa nu ne *normeze* posibilele defecte, ci compararea statutulu cu isvorulu din care a emanatu.

Altfeliu, vrendu in cea mai buna consciintia sa indreptámu, putemu cadé din eróre in eróre.

Statutulu organicu imparte consistoriulu in trei senate, reguléza agendele acestor'a, cari desvoltate pre basea acestei regulári promovéza activitatea si interesele bisericiei. Vine inse póte neincrederea in lucrárele cutáru séu cutáru senatu si atunci masin'a se impedece, se cere o reparatiune prin esplicári séu prin norme mai ample. Ei bine, déca recursulu la isvorulu statutulu nu se consultéza, déca nu se cauta ca neincrederea este séu nu justificata, ci se propune unu experimentu, a i se luá agende spre a le transpune altorlu competintie, de cari nu se face amintire in statutulu organicu: putemu cadea in eróre. D. e. statutulu organicu norméza cá protopresbiterii sa fia organele consistoriului, prin cari are a se tiené evidentia anuala despre numerulu preotimei si credinciosiloru crestini din o eparhia; cá protopresbiterii sa fia presiedintii scaanelor protopresbiterali, cari suntu foruri judecatoresci in instanti'a prima; cá sa conduca sínódele protopresbiterale si la casu de alegeri de parochi, capelani, diaconi pre cele parochiali; totu statutulu norméza mai departe, cá senatulu bisericescu, prelánga alte agende cari privescu *sacramentele si tipiculu, moralitatea, preotimei, calugariloru si poporului*, sa se nisúiesca cá sínódele parochiali, protopresbiterali si monastiresci sa-si implinésca datorintiele conformu statutulu organicu; ca (in intiesulu § 53) cei trei candidati de protopresbiteri sa se presente consistoriului spre a denumi pre unulu dintre densii, si in § 140 unde se fipséza agendele consistoriului plenariu se eschide si presupunerea ca casulu citatu s'aru tiené de densulu. Cum venimu totusi d. e. ca intaririle acestor'a sa le dámu cons. plenariu?

Admitemu manciatáti in statutulu organicu; dara studiatu dupa basele sele si in legatura cu canónele totusi ne este mai bunu indreptariu decâtu simplu ratiunea.

Cáci in fine déca nu ne luminéza de ajunsu necsulu intregu alu statutulu mai avemu cale deschisa a recurge la isvoru. Suntu, pentrucá sa remanemu la esemplulu de mai susu, mai multe canóne cari arata ca protopresbiterii suntu urmatorii chorepiscopiloru; din

can. 14 Neocesarea, 10 Antiochi'a si 89 Marelui Basiliu, este evidentu ca choreppii, acum protopresbiterii, suntu fetie curatu ierarchice si ne indigita ca precum archiereii se intarescu de sinodulu eppescu cu Metropolitulu in frunte asiá si cei'a trebuie sa se intarésca de deregatori'a curatu ecle-siastica.

Pentruca protopresbiterii au si insarcinári speciali impreunate cu deregatori'a lor, cari in fine totu de biseric'a se tienu, tienu ca nu trebuie staruitu cá si denumirea sa se faca prin influinti'a tuturoru senatelor, cari se a duna mai raru si resólvé mai târdiu afaceri de natura urgenta.

Amu puté citá mai multe esemple si de alta natura, din care sa se véda cátu de multu trebuie sa se considere basele bisericiei nóstre, si asiá ca substituindu ratiunea góla in loculu ratiunei institutiuniloru bisericesci sa nu créda cine-va ca desléga probleme, pre cându le ingreueza . . . cându vine tréb'a la deslegare.

Biseric'a nóstra va trece si prin fas'a in care suntemu, si sperámu in curendu, pentru-ca sperámu ca nu va mai trece multu si va cresce si mai tare numerulu acelorlu ce suntu mai familiarisati cu institutiunile bisericiei nóstre.

Nu dicemu acést'a spre a face imputári nimenui. Scopulu nostru este de a ne face si pâna la implinirea completa a sperantiei nóstre, datorinti'a, de a trage atentiunea celorlu respectivi cá in castiuni bisericesci, fia in sínóde, fia in alte adunári, sa caute mai întâiu a se face cunoscuti cu natur'a obiectelor ce discuta si votéza, si apoi sa se decida a decide. Cáci bine sa bagámu de séma, ca déca nu vomu folosi totu-déun'a ocaziunea bine, putemu ajunge tempuri, cându amu vrea sa facemu ce-va, si nu vomu mai puté.

Dela sinodulu archidieceasanu.

Siedinti'a a IV din 6/18 Aprilie.

Presidentulu se infatisiéza la 8 óre diminiéti'a in sal'a pentru siedintie. Constata inse ca nu suntu membrii de ajunsu, spre a face concluse valide. Caus'a o presupune a fi, ca membrii comisiuniloru intruniti de diminiéti'a in siedintie particularie nu si au gatatu lucrárele lor. Din aceste cause deci declara siedinti'a, ce erá sa se tiena adi dela 8 óre, de amánata pe mâne 7/19 l. c. la 8 óre diminiéti'a.

Siedinti'a a V-a din 7/19 Aprilie.

Inceputulu la 8 1/2 óre. Se cete-sce si autentica protocolulu siedintiei a III-a si IV-a. Dupa resolvirea unor cereri de concediu in sensu positivu, presiedintele aduce la cunoscentia ca deputatulu I. de Pred'a abdice de mandatulu seu de deputatu sinodalu. O recomanda a se luá spre sciintia. Asupr'a acestui punctu se nasce o des-batere lunga. Dep. Pacurariu sustiene ca nu se póte luá spre sciintia, de-órece alegerea lui Pred'a este sub cercetare si densulu neverificatu. Neavendu Pred'a deci pâna acum mandatulu, nici nu póte renuciá la elu.

Dep. Schiau, propune sa se dee actulu de abdicere comisiunei ad hoc, la care se afla si cercetarea actului de alegere a numitului deputatu.

Pentru luarea simplu la cunoscentia pledéza dep. Pope'a, ér' pentru a lui Schiau, dep. I. Hane'a, care con-

cede ca Pred'a póte abdice la mandatu, deórece elu chiaru si acum póte luá parte la siedintie, cáci sinodulu nu s'a pronunciatu asupr'a verificárii lui. Aru voi inse sa scie motivele din cari numitulu domnu abdice de mandatulu seu; densulu (vorbitoriului) i se pare ca numai de aceea renuciá, cáci vede ca nu se va verificá. (Contradiceri).

Dep. Cosm'a nu afla de lipsa a se cercá dupa motive. Abdicerea s'a notificatu; sa se decida a se pune la ordine dupa raportulu comisiunei ad hoc. Dupa ce mai vorbesce dep. Trombitasiu pentru propunerea din urma, si cerendu-se incheierea desbaterei Pacurariu inca odata pentru a sea.

Presiedintele inca-si dá parerea intr'acolu, ca fia-care sa-si tiena de datorita morala a spriginí pre cine-va in intentiunea sea de a depune mandatulu, dupa ce s'a convinsu ca la alegere s'a comisu ilegalitati, la cari elu nu pórtá vin'a. Prin acést'a nu se prejudeca nimic'a lucrárei comisiunei ad hoc, pentru corectitate in actulu trebuie sa se supereze pe calea sea. — Punendu apoi deosebitele propunerii la votu, propunerea de a luá simplu renuciarea la mandatulu spre sciintia se primesce cu mare majoritate.

Se presentéza apoi mai multe acte, cari se transpunu comisiuniloru respective. Din aceste amintimu unele esmise ministeriale, date in caus'a impartirei ajutoriului dela statulu, si o propunere pentru regularea positiunii foiei „Telegrafulu romanu.“ Cele dintáiu se predau comisiunei financiare, ear' despre cea din urma presiedintele comunica ca o a datu deadreptulu comisiunei pentru propuneri.

Dep. Trombitasiu constata ca acést'a este in contr'a regulamentulu, cáru'a si presidentulu este supusu. Cá sa nu sa faca casu de precedentia actulu sa se presenteze in sinodu si sinodulu sa-lu dea apoi comisiunei. In urm'a acestorlu si a unor deslusiri date de presiedinte, actulu se privesce cá datu de sinodu comisiunei pentru propuneri.

Urméza dep. Cosm'a cu unele propuneri, pre cari si reserva dreptulu a le motivá cându se voru pune la ordine.

Propunerile dóue dintáiu se dau comisiunei pentru propuneri, cea din urma comisiunei organisatóre.

Dep. Tecónia propune cá sinodulu archidieceasanu din siedintia sa feliciteze pre In. S. imper. Archiducele Albrecht, care adi si serbéza jubileulu de 50 de ani de servitiu militaru si adeca sa se faca acést'a deadreptulu prin telegramu.

Dep. Pacurariu cere a se esmite o deputatiune de 15 membri (4 clerici 10 mireni cu presidiulu in frunte,) care prin comandatur'a suprema de aici sa aduca omagie se In. jubilaru. Pentru propunerile aceste cere urgentia.

Presidentulu le pune deci la ordine si declara ca deórece noi nu privimu pre Archiducele Albrecht cá pre militarulu ci cá pre membru alu casei domnitóre, deputatiunea sa se presente inaintea autoritátei civile, comitelui supremu si prin acest'a sa-si faca felicitárele sele.

Asupr'a modululu cum sa se faca felicitarea se nasce o desbatere lunga. Piso propune cá Escel. Sea parintele Mitropolitulu cá presiedinte alu sinodulu, sa compuna deputatiunea de felici-

citare, *Han'a* din contra sustiene ca sinodul ca corporatiune sa faca gratularea, *Boiu* sprigineste această propunere cu aceea că sa remana urma la protocolu, *Diamandi Manole* cere sa se faca gratularea deadreptulu prin telegramu, *Fagurasianu*, ca Metropolitulu singuru că siefu, sa faca această felicitare. In sfersitu propunendu-se incheierea desbaterei se punu propunerile la votu. Propunerea lui *Diamandi Manole* se primesce cu majoritate si se alege o comisiune compusa din dep. *Pope'a*, *Diamandi*, *Bolog'a*, *Boiu* si *Trombitasiu*, cari sa compuna indatu telegramulu de felicitare.

Pana ce această comisiune si termina lucrarea, lucrările siedintiei se continua.

Dep. *Dr. Pacurariu* se insinua cu o propunere, pre care o privesce de mare importantia pentru afacerile bisericesti, si pre care o va motiva cându se va pune la ordine. Nu se pôte retiene inse a nu face si acum o scuta motivare, pre care o curma presidiulu, indrumandu pre vorbitoriu sa o faca, cându se va pune propunerea la ordine. Dep. *Pacurariu* si formuléza deci propunerea intr'acolo, că pe viitoriu spre a se evita colisiuni sa nu se mai admita asesorii consistoriali si oficialii consistoriului la mandatul de deputatu sinodulu.

Se da comisiunei pentru propuneri. Urméza o propunere si unu proiectu de conclusu facute de deputatulu *A. Trombitasiu* si cetite in absentia lui de notarii *Baiulescu* si *Tecontia*.

Propunerea se da comisiunei pentru propuneri, proiectulu de conclusu comisiunei scolare.

Dep. *A. Piso* propune că pe viitoriu stipendiile din fundatiunea *Colosiana* sa se distribue in sensulu testamentului la tineri din *Abrudu* in prim'a linia si fara a se ficsa in concursu specialitatea la care sa se aplice stipendistulu.

Se da comisiunei pentru propuneri. Se punu la ordine raporturile comisiunilor.

Dep. *Patiti'a* ca raportoru alu comisiunei pentru verificari, arata ca deputatulu cerc. IV, mirénu *Dr. L. Petcu* remasu neverificatu in sesiunea trecuta din cauza ca nu-si presentase atunci credentionalulu, si-a presentatu credentionalulu acum. Fiindu actulu alegerei in ordine, propune că numitul deputatu sa se verifice. In legatura cu acest'a comisiunea propune mai departe că: deputatii verificati, si animiti si *Dr. Petco*, care nu s'a presentatu nici acum unu anu, nici acum la siedintie, sa se provóce a-si implini chiamarea, cu care suntu incredintiati de alegatorii lor.

Verificarea se primesce. Urmându la desbatere cererea dep. *Petco*, pentru concediu, se face propunerea a nu i se acordá concediulu. In contr'a acestei dep. *Hodosiu* sustiene a i se acordá concediu, căci caus'a arata in telegram'a lui *Petco*, prin care cere concediu, este de natura de a se acordá cererea.

Dep. *Gactanu* inca sustiene a se acordá concediulu cerutu, totodata inse sa se adauga ca s'a facutu acest'a, de-si rugarea nu s'a presentatu in form'a prescisa, ci numai prin telegramu; mai incolo sa se spuna ca, de óre-ce deputatulu *Petco* atatu in an. trecut, cătu si acum nu s'a presentatu la siedintie, si sa faca atentu la § 8 din regulamentu. Se primesce a se acordá concediulu motivatu, cu provocare la § 8 din regulamentu.

Urméza raportulu comisiunei financiare, facutu de deputatulu *V. Romanu*. La diferitele puncte comisiunea si face propunerile sele cari mai tóte s'au primitu. Insemnámu din aceste propuneri: propunerea reînóita pre bas'a conclusului din anulu trecut de a se face inventariu generalu despre tóta averea archidiecesei; propunerea de a se dá absolutoriu episcopiei pentru soco-

telile prezentate si aflate in deplina ordine; propunerea pentru primirea proiectului de bugetu pe periodulu dela 1 Iulie 1877 pana ultim'a Decembre 1878.

In decursulu pertractarei asup'a raportului comisiunei financiare, comisiunea aléza pentru compunerea telegramului de felicitare si presentéza proiectulu de bugetu de telegramu. Se primesce in tectstulu publicatu in Nr. din 7/19 Aprile alu „Teleg. Rom.“ si se espedéza numai decatu.

Dep. *Trombitasiu* propune că sinodulu si in sesiunea sea sa-si manifeste deadreptulu simtiemintele sele de omagiu prin sculare si unu intreitu „sa traiesca Inaltimea Sea imperiale archiducele *Albrecht*“. (Se intempla).

Se continua desbaterea asup'a bugetului. La punctulu din bugetu care din fondulu seminarialu b. preliminaréza o positiune de 1000 fl. ca ajutoriu pentru invetiatorii seraci.

Dep. *Boiu* aduce aminte ca, prin regulamentul pentru reorganizarea seminarialu se creéza si cheltueli nóue, cari nu se voru putea acoperi, deca isvórele menite anume pentru seminariu, se voru deseca prin crearea de positiuni menite pentru acoperirea de cheltueli de alta natura. Cá sa nu se prejudece pentru viitoriu, propune a se cautá pentru ajutorarea invetiatorilor alte mijlóce, séu, deca nu se pôte, a motiva luarea din fondulu seminarialu a sumei de 1000 fl. pentru ajutorarea invetiatorilor, cu necesitatea presentului, cá astfeliu pe viitoriu, cându referintiele se voru schimbá, sa se póta folosi fondulu seminarialu curatu numai spre destinatiunea sea.

Dep. *Cosm'a* inca arata ca sum'a de 1000 fl. numai din motivulu ca si in anulu trecut a fostu asiá, s'a lúatu din fondulu seminarialu, si densulu e de parere a se indrumá comisiunea financiare a cautá pentru acestu postu altu fondu, de óre-ce reorganizarea seminarialu va cere multe cheltueli, cari pana acum nu se faceau.

Dep. *Diamandi Manole*, indica ca unu atare fondu pentru cheltueli neprevédute s'aru puté formá prin luarea de 5 séu 10% din venitul curatu alu colectivitatiei fondurilor. Neesistându acum acestu fondu sa remana cum a fostu si pana acum de-si este incorect pre cátu tempu nu se va regulá lucrulu definitivu pe bas'a istoricului deosebitelor fonduri archidiececane.

Dep. archim. *Pope'a* apera cu legea amána observarea stricta a menitiunei fondurilor. Cu privire la § 96 p. 3 si 41 din statutulu organicu aru fi trebuitu sa purcedemu in trecut. Lips'a ne-a contrisus a ne abate dela acele dispositii ale statutului, acest'a inse nu invólve că si pe viitoriu sa purcedemu totu asiá. Deca voimu a ne asigurá fondurile sa purcedemu deci conformu legeri. Cátu pentru crearea de fonduri nóua indruméza la modalitatea folosita si mai nainte de fericitul archiepiscopu *Andreiu*. Dupa o replica a dep. *Diamandi Manole*, prin care arata de nou necesitatea istoricului fondurilor, cá pe bas'a lui sa se póta face in menitiunea fondurilor schimbările necesare in interesulu scóloru nóstre si dupa-ce dep. *Pope'a* reflectéza ca densulu a facutu observările sele basate pe lege tocmai in interesulu fondurilor si alu scólei, pentru a cároru promovare totu-déun'a a lucratu si va lucrá; se punu propunerile comisiunei si a dep. *Boiu* la votu.

Se primesce cu majoritate propunerea comisiunei, fara aditamentulu lui *Boiu*.

La positiunea „fondulu archidiececanu“ in care se afla preliminaru unu premiu de 500 fl. pentru cea mai buna biografie a fericitului *Archieppu* si *Metropolitu Andreiu*.

Presidentulu arata cum stá caus'a cu cea biografie, pentru care sinodulu trecut a votatu premiulu. Comunica

ca in urm'a concursului scrisu, a intratu numai unu opu, care se afla sub censurare. Comisiunea insarcinata cu censurarea opului nefindu cu lucrarea sea gat'a, nu póte raportá in sinodu acum. Se voru notificá cele de lipsa la tempulu seu. Se iá spre sciintia.

La positiunea care cuprinde lefile assesorilor consistoriali,

Dep. *Trombitasiu*, arata necesitatea cea mare a visitarei in totu anulu de unu inspectoru iscusitu a scóloru nóstre populare. Spune ca pana acum amu avutu totu nenórciri in această privintia, ca amu totu experimentatu fara succesu. Fondurile archidiececane dice densulu mai departe, nu suntu fonduri de pensiu pentru unulu séu altulu, nici mijlóce de a-si im linii unulu séu altulu póftele si cugetele sele particulare, ci ele sa se foloséscá spre binele poporului. Folosirea cea mai buna si care mai curendu va duce la scopu o afla densulu, deca vomu folosi fondurile pentru ridicarea trebilor scolare. Inaintarea acest'a inse este dupa densulu strinsu legata de visitatiunea scóloru de unu barbatu priceparatoriu. Propune deci cá positiunea de 2000 fl. cu spese de calatorie pentru assesorii consistoriali in trebi oficiose sa se stérge, si sa se creeze unu postu nou de inspectoru scolaru cu unu salariu de 1200 fl.

Dep. *Cosm'a* primesce in principiu propunerea lui *Trombitasiu*, cere inse sa se transpuna comisiunei pentru propuneri. In urm'a unei desbateri asup'a punctului cui sa se dea propunerea, *Trombitasiu* si retrage acum propunerea, rezervándá-si dreptulu a o face la tempulu seu.

La fondulu tipografiei se nasce o desbatere mai lunga asup'a drepturilor si datorintelor comisiunei tipografice. si animitu dep. *Han'a* sustiene cá fondulu tipografiei prin testamentulu archiepiscopu *Siagun'a* nu a suferitu schimbare; comisiunea tipografica deci nu póte administrá fondulu tipografiei; ci acel'a sa se administreze de episcopu archidiececane. La aceste

Presidentulu replica ca conformu intentiunilor fundatorului tipografiei, fericitul *Siagun'a*, tóta averea tipografiei are sa o administreze comisiunea tipografica, sub inspectiunea suprema a sinodulu. Numai atatu se dispune in testamentu, ca averea in bani a comisiunei sa se depuna in cas'a episcopiei archidiececane. Comisiunea deci are sa faca si bugetulu, nu sinodulu, sinodulu are numai a aprobá acelu bugetu.

Dep. *E. Brote* are pareri contrare cu ale *Escl. Sele* in privintia fondulu tipografiei. Densulu nu privesce in tipografie, decatu unu fondu, o avere archidiececane; cá atare trebuie administrata de consistoriu. Tipografia nu este fundatiune. Fundatorulu tipografiei a donatu in 1854 tipografia diecanei acum archidiececane, nu o a pututu doná deci inca odata prin testamentu. Tipografia este unu fondu cu istoria sea, si nime altulu decatu consistoriulu este in dreptu a-lu administrá. Spre purtarea agendelu s'a denumitu o comisiune, acest'a inse are a ingrigi numai de partea tehnica, nu si de administrarea fondurilor. Primesce deci propunerea comisiunei financiare, de a se tiené in suspensu bugetulu fondulu tipografiei, pana la completarea actelu.

Dep. *Cosm'a* este de acord cu parerea dep. *Broté* in privintia naturii fondulu. Sinodulu n'are sa priméscá computuri dela privati, cum este comisiunea tipografica, nici comisiunea tipografica nu si póte basá pe statutulu organicu dreptulu dea dispune de averea tipografiei. *Siagun'a* a donatu tipografia diecanei la 1854 si si-a sustienutu numai dreptulu de a o administrá elu. Comisiunea are sa faca numai preliminarulu bugetulu, consistoriulu apoi are sa-lu priméscá si sa-lu supuna elu sinodulu spre aprobare.

Presidentulu tienendu intrebarea de insemnatate mare, crede ca va fi consultu a se dá unei comisiuni, care sa-si formuleze o parere motivata, juridica.

Dep. *Dr. Borci'a* din contra sustiene a nu trece preste propunerea comisiunei financiare de a se amená decisiunea asup'a bugetului tipografiei, pana la tempulu cându se va asterne bugetulu de comisiune prin consistoriu. Testamentulu fiindu actu privatu de tribunalu nu se póte alterá; i putem inse dá o interpretare conforma cu statutulu organicu. Dupa testamentu comisiunea tipografica are dreptu de a administrá numai cele tehnice, consistoriulu inse sa-i remana supraveghierea.

Punendu-se in sfersitu cestiunea la votu se primesce parerea comisiunei.

Celelalte positiuni ale bugetului se primescu dupa propunerile comisiunei.

Urméza raportulu comisiunei pentru propuneri. Raportoru dep. *I. Hann'a* raportéza in cestiunea arétarei facute de *Escl. Sea* cu privire la cercetarea *Sabiului de Majestatea Sea* si presentarea románilor inaintea *Majestátiei Sele* si propune a se exprimá multiamita *Escl. Sele* pentru conducerea deputatiunei si a se insemná la protocolu din partea sinodulu alipirea cátra tronulu *Majestátiei Sele* si cátra intrég'a casa domnitóre.

Presidentulu doresce cá partea ce lu privesce pre densulu sa remana afara, căci densulu si-a facutu numai datorintia sea, pentru ceea nu este de lipsa a i se votá multiamita. (Se primesce).

Dep. *Trombitasiu* din propunerea acest'a ia ansa a propune a se alege o deputatiune care sa aduca deadreptulu la treptele tronulu *Majestátiei Sele* omagiele nóstre si expresiunea simtiemintelu nóstre de alipire.

Pertractarea asup'a acestei propuneri, se face la indicarea deput. *Cosm'a*, in siedintia confidentiala.

Cu aceste siedintia publica se incheia.

Revista política.

Iubileulu *Archiducelu Albrecht* a fostu o serbatóre generala militara in tóta monarchia. *Majestatea Sea* a indreptatu cu ocaziunea acestei festivitatii urmatoriulu autografu:

Iubite vere, *Maresialu Archiduce Albrecht!* Este o festivitate inaltatóre la carea voi sa participu, cându mi aduce aminte ca *Dragostea Vóstra* apartiene de un'a jumetate de seculu armatei Mele. Inim'a de soldatu cea plina de caldura oferita armatei, din partea junclui, *DTa* ai pastrat'o pana in diu'a de astadi neschimbata. In tempuri de pace activitatea *DTale* cea cu totul adieta, totu cugetulu si nisuintia *DTale* au fostu consacrate buniei stári si buniei desvoltári a armatei. Cându inse in dile serióse a fostu vorb'a de o ingagiare pentru *Imperatu si Imperu*, atunci *DTa* cá unu modulu luminatoriu de abnegatiune si sacrificiu ai urmatu cu bucuria provocarei Mele si ai condusu pre resboiniei Austriei la victoria si gloria. Traditiunea si glorificarea faptelu si meriteloru *DTale* este rezervata istoriei patriei si de siguru va ocupá locul in paginile ei cele mai frumoase. Eu inse urmându impulsulu inimii Mele si cautându cu multamire asup'a unui trecut atatu de gloriosu alu *Dragostei Vóstre* voi sa-mi exprim felicitările Mele proprie si cele nu mai putienu cordiale a le armatei Mele. Darulu celu Atotu-pulernicu sa ve tiená pre *Dragostea Vóstra* in putere neînfránta spre bucuria Mea si spre salutea patriei inca la multi ani!

Yien'a 17 Aprile 1877.

Franciscu Iosifu.

In privintia resbelulu orientalu domnesce o linisce carea sémana cu cea dinaintea furtunei.

Orientulu. — Guvernulu din Londr'a a depusu, la 5 Aprilie, urmató-

rele documente pre biroulu camerei comunelor :

Protocolu. — „Puterile, care au întreprinsu în comunu pacificarea orientului și au luat parte, pentru acestu fine, la conferința din Constantinopol, recunosc ca mediulu celu mai siguru de a atinge rezultatulu, ce si-au propus, e mai cu sîmna de a mîntine acordulu ce s'a stabilitu atîtu de fericitî între ele și de a afirmá din nou interesulu comunu ce au pentru ameliorarea condițiunei populațiuniloru creștine din Turci'a și pentru reformele de introdusu în Bosni'a, în Erzegovin'a și în Bulgari'a, reforme ce Pórt'a a acceptatu cu condițiunea de a le pune ea însăși în executare.

„Ele iau actu de încheierea păcei cu Serbi'a.

„In ceea ce privește Muntene-grulu, puterile considera rectificarea fruntarielor și liber'a navigare pre Boyan'a cá fiindu de doritu în interesulu unei renduiri solide și durabile.

„Puterile considera renduirile, încheiate séu de încheiatu între Pórt'a și cele două principate, cá unu pasiu înainte în calea pacificárei, care este obiectulu comunu alu dorintieloru lor.

„Ele invita pe Pórt'a la consolidarea acestei pacificári, punendu și armatele pre picioru de pace, cu exceptarea numerului trupelorú nedispensabile la mîntinerea ordinei, și luándu în mîna, cu întârzierea cea mai mica posibilá, reformele necesare lînsicirei și bunei stári a provinciiloru, a căroru condițiune s'a discutatú în conferința. Ele recunosc ca Pórt'a s'a declaratú gat'a de a realizá o mare parte din ele.

„Ele iau actu specialu de circular'a Portiei, din 13 Februaru 1876, și de declarațiunile facute de guvernulu otomanu, în tempulu și în urm'a conferinței, prin reprezentanții sei.

„In vederea acestoru bune intențiuni din partea Portiei și a interesulu evidentu alu ei de a le pune imediatu în executiune, puterile credú ca aru putea sperá ca Pórt'a va profitá de calmulu actualu, pentru a aplicá energicu mesurile care trebuie sa asigure ameliorarea efectivá în condițiunea populațiuniloru creștine, unanimu reclamata, cá fiindu nedispensabilá tranșilitátei Europei, și ca, odatá intrata în acéstá cale, ea va întielege ca e pre atátu onorabilu cátu și în interesulu ei de a persistá în ea legalu și eficace.

„Puterile voru face sa se supra-veghieze cu îngrijire, prin intermediulu reprezentanțiloru lorú la Constantinopolé și alu agențiloru locali, modulu în care voru fi executate promisiunile guvernulu otomanu.

„Déca speranțiile lorú aru fi încă odatá deceptionate și déca condițiunea supusiloru creștini ai sultanulu n'aru fi ameliorata în modulu de a preveni întorcerea complicațiuniloru, care turbura periodicu pacea orientulu, ele credú ca este justu a declará ca o asemenea stare de lucruri aru fi necompatibilá cu interesele lorú și cu acelea ale Europei în generalu. În acestu casu, ele și rezervu de a examiná în comunu mesurile ce voru gasi mai nimerite la asigurarea bunei stári a populațiuniloru creștine și a intereselorú păcei generale.

„Facutu la Londr'a, 31 Mart. 1877.
 (Semnatu) Munster, Beust, L. d'Harcourt, Derby, L. F. Menabrea, Schuwaloff.

Minata a unei intruniri, ținuta la ministrulu de esterne, la 31 Martiu 1877.

— „Comitele Munster, ambasadorulu Germaniei; comitele de Beust, ambasadorulu Austro-Ungariei; marchisulu d'Harcourt, ambasadorulu Franciei; comitele de Derby, principalulu secretariu de statú alu Majestátei Sele britanice la afacerile straine; generalulu, comite de Menabrea, ambasadorulu Italiei, și comitele Schuwaloff, ambasadorulu Rusiei, s'au intrunitu astadi la ministrulu de esterne (Fo-

ring-Office) în scopulu de a semná protocolulu propusu de Russi'a relativu la afacerile orientulu.

„Comitele Schuwaloff a facutu urmatórea declarațiune, alaturandu în același tempu unu *pro memoria* acestei declarațiuni în mánile secretariulu Majestátei Sele britanice.

„Déca pacea cu Muntene-grulu este încheiatá și déca Pórt'a acceptá consiliulu Europei și se arata gat'a a-si repune fortiele pre picioru de pace și a întreprinde seriosu reformele mîntinute în protocolu, tramita la Sántulu-Petersburg unu insarcinatu specialu pentru a tratá asupr'a subiectulu desarmárei la care aru consimți și din parte-i Majestatea Sea Imperatulu.

„Déca aru avea locu maceluri asemenea cu acelea ce au sangeratu Bulgari'a, ele aru pune siguramente fine mesuriloru de demobilizare.“

„Comitele Derby a cetitu și a încredințatu fia-cárni'a din plenipotențiari o declarațiune a cărei copie este aneșcáta presintelui procesu verbalu.

„Generalulu, comite de Menabrea, a declaratú ca Itali'a nu este ținută, prin semnarea acestuiu protocolu, decátu atátu cátu va fi mîntinutu și fericitulu acordú stabilitu între puteri chiaru de acestu protocolu.

„Protocolulu a fostu apoi semnatu (Semnatu) Munster, Beust, L. d'Harcourt, Derby, L. F. Menabrea, Schuwaloff.

Declarațiunea facuta de comitele Derby inaintea semnării protocolulu. —

„Subsemnatulu, principalulu secretariu de statú alu Majestátei Sele britanice la afacerile straine, face urmatórea declarațiune relativá la protocolulu ce s'a semnatu astadi de plenipotențiarii Britaniei, Germaniei, Austro-Ungariei, Franciei, Italiei și Rusiei.

„Sciundu cá numai în interesulu păcei europene, guvernulu Majestátei Sele britanice a consimțitu a semná protocolulu propusu de acéla alu Rusiei, este întielesu cá în casulu în care nu s'aru atinge scopulu propusu, — adeca desarmarea reciproca din partea Rusiei și a Turciei și pacea între ele, — protocolulu în cestiune va fi consideratu cá nula și neavenitu.

„Londr'a, 31 Martiu 1877.

(Semnatu): Derby.

Declarațiunea facuta de ambasadorulu Rusiei inaintea semnării protocolulu. — „Déca pacea cu Muntene-grulu este încheiatá și déca Pórt'a acceptá consiliulu Europei și se arata gat'a a-si repune fortiele pre picioru de pace și a întreprinde seriosu reformele mîntinute în protocolu, tra-Sántulu-Petersburg unu insarcinatu specialu pentru a tratá asupr'a subiectulu desarmárei la care aru consimți și din parte-i Majestatea Sea imperatorulu.

„Déca aru avea locu maceluri asemenea cu acelea ce au sangeratu Bulgari'a, ele aru pune siguramente fine mesuriloru de demobilizare?“

Declarațiunea facuta de ambasadorulu Italiei inaintea semnării protocolulu. —

„Itali'a nu este ținută, prin semnarea acestuiu protocolu, decátu atátu tempu cátu va fi mîntinutu și fericitulu acordú stabilitu între puteri chiaru de acestu protocolu.“

Din parlamentulu turcescu.

Siedinti'a dela 29 Martie.

(Urmare din nr. tr.)

Saadi Effendi se urca la tribuna. Elu dice: Muntene-grinii, folosindu-se de-o ocașiune avantagiósa pentru densii, calca granțiile și comitu faptele. Cere detaliuri în acéstá privire. Presiedintele: Ce felú de detaliuri?

Saadi Efendi: Detaliurile, pe care le avem în acéstá cestiune, nu ne suntu destule. În discursulu de tronnu se dice, ca documentele relative i se voru presentá camerei. Numai dupa

ce vomu cunósce documentele aceste, ne vomu puté formá o parere lamurita și a luá o hotarire în deplina consciința. Elu propune, cá sa se adauge în adresa, ca camer'a cere sa i se presente cu esactitate aceste documente.

Presiedintele: Ve voi pune propunerea la votu. Dar' ve potú incredința, ca negociárile nu suntu inca terminate, si ca nu este obiceiú a comunica camerei asemenea documente înainte de încheierea afacerii. Déca voiti inse, apoi sa întreb'mu camer'a.

Saadi Effendi: Dá, sa întrebámú camer'a.

Presiedintele: Repetu inca odatá, ca, déca aceste documente nu ni s'au prezentatu, caus'a e, ca negociárile nu au fostu inca terminate.

Saadi Effendi: Dupa cele ce cetimú în diare...

Unu deputatu: Eu propunu cá în adresa sa se faca amintire, ca este necesaru sa dámu iertare muntene-griniloru, déca se voru multamí cu vechiele lorú privilegii; iéra déca nu sa fia pedepsiti încátu sa nu mai cuteze a reincepe pradárile lorú.

Sebuch: Nu e corectu, ca noi dejá în adresa ne dámu parerea asupr'a cestiunei muntene-grene. Nu putemú dá crediementu diareloru. Sa asteptámú pâna ce ni se voru comunicá documentele. Apoi dupa ce vomu fi instruiti despre tóte, vomu puté sa ne pronunțiámú în cestiune. CREDU CA VA FI DESTULU A RELEVÁ ÎN ADRESA, CA NOI NE RESERVÁMU A NE PRONUNȚÁ ÎN CESTIUNEA ACÉST'A.

Mustafa-Bei (din Ianin'a): În totu casulu este superfluu, de a discutá acum acéstá cestiune și a ne pronunțiá asupr'a-i. Ceea ce me face sa iau cuvintulu, este, ca vedu din diare, ca Muntene-grulu pretinde fára sfialá, orasie, cetáti, sate, poduri, și mai sciu eu ce. Cândú va veni tempulu, vomu vorbi și despre acést'a, credú inșá, ca este necesaru de a mentioná pe scurtu în adresa, ca suntu gat'a a depune averea și sângele nostru pentru independința și interesele nóstre.

Iusuf-Efendi (din Scutari în Alban'i'a) urcându-se la tribun'a oratoriloru, da lectura unei voluminóse disertatiuni asupr'a cestiunei muntene-grene din punctu de vedere politicu și strategicu. Amu cetitu prin diarie, dice elu, ca Muntene-grinii pentru a face pace, pretindu cestiunea unui ținutu de 50,000 familii, ce se compune din districtulu de Cucci cu dependințele lui, de Spuzi Zabliak, Carincea, Zet'a de susu și de josu, Spizza, etc., cu alte cuvinte ei ceru sa-si întinda granțiile pâna la malulu Moravei. Cá reprezentantulu alu Albaniei și nasentu în Podgoriti'a, cunoscú fórté bine acéstá parte a țierei. A-si dorí sa ve dau lamuriri în privința acést'a. Cá sa me întiegeti mai bine, ve rogu, luati în máná cart'a Muntene-grulu. Acum permiti-mi sa ve definescu mai deaprópe reulu ce aru resultá din acéstá cestiune. Totu ceea ce Muntene-grinii n'au pututu pâna acum luá cu puterea, au castigatu prin intrige. Ei tramitu unulu séu doi membri la Constantinopolé, cari au misiunea de a seduce și persvade pe acéi'a, cari stau în fruntea guvernulu. În modulu acést'a au cuceritu dejá multu terenu. Dar' sub auspiciile padisahlului nostru acum usi'a li s'a închisú. Astadi nu esista unu singuru otomanu, nici macaru în Bassorah, care sa nu fia gat'a a-si versá sângele și a aduce ori-ce sacrificiu, pentru a aperá o palma de pamentu dela frontier'a nordica a imperiului nostru. Acestu cuvintulu me convinge pe deplinu, ca nimenea nu va luá în seriosu pretenșiunile acestoru munteni. Este evidentu, ca posesiunea cetátiloru și a culeloru cerute de principele Nichit'a, este ecuivalentá cu posesiunea lui Scutari cu dependințele sele. Posesiunea celoru dintáiu cuprinde în sine și posesiunea celoru-lalte, cáci déca muntene-grinii au aceste ținuturi, nu

putemu crede, ca într'o buna dimi-nétiá nu se voru pune și în posesiunea siesului dela Podgoriti'a. Pentru a ajunge la acést'a ei se voru uní cu miriditi și cu alti munteni, și fára multa bataia de capu 'si voru întinde puterea, pe de o parte pâna la Prizren, de alt'a dealungulu tiermulu pâna în fati'a Corfului. Ajutorulu atunci nu le va lipsi de afara. Insulele, ce le pretindu în laculu Scutari, îi impede ca astadi de a întreprinde espedițiuni de jafu dealungulu mării. Indata ce le voru avea în máná, carier'a le este deschisá și orasiulu Scutari în curendu aru simți vecinatatea lorú; simultaneaminte poporatiunea din Morik și Carabin'a aru face cauza comuna cu densii, deschidendu-le portulu dela Antivari. „Prin acést'a Rusi'a aru capetá unu portu în marea „mediterana“. Ocupandu și Boian'a, 'si deschidu unu nou debușeu. Dupa ce v'amu datú aceste probe este învederatu cá lumin'a dilei, ca muntene-grenii nu voru altu-ceva decátu cuceriri. Credeti d-vóstra ca Muntene-grulu mai póte continuá resbelulu, déca-i vomu respinge cererile? Alt-feliu, m'asiu putea informá dela unulu dintre demnitarii nostri despre forti'a de resistentia a Muntene-grulu; amu acestu dreptu, dar' mi-lu rezervu pentru alta data. În resumatu, credú ca suntu datoriu a atrage din nou atințiunea d-v. asupr'a acestui punctu, si dicu: déca d-v. cedati Muntene-grulu numai o bucatia de terenu mai multu, decátu are acum, este totu atáta, cá si cum i-ati cedá Scodr'a cu dependințele. Muntene-grinii, spre scopulu acést'a, exploateza în favorulu lorú saraci'a și sterilitatea posesiunei lorú actuale. Ve întrebú inșá: cum voru ei sa se imbogatiésca cu comunele Foc'a, Seldcea și Carnicea, cu insulele lacului Scutari și cu cele trei-dieci de cetáti și forturi, ca tóte suntu totu asiá de sterile și pietróse, cá si propriulu lorú pamentu? De aci resultá, ca ei nu reclama aceste localități pentru a pune stavila actualei lorú saracii. Scopulu lorú este cu totul altu. Privirea lorú este îndreptata aiurea. Ei voru sa puna mán'a odatá pe Scutari în Alban'i'a și pe ținutulu dimpregiuru, întindendu-si de o parte graniti'a spre Serbi'a, de alt'a, spre Bulgari'a, facendu-se astfelú domni și stapáni puternici preste unu ținutu, ce nóue ne póte deveni fórté periculosu. De ce lupta Austri'a contr'a fratiloru sei slavi? Sa ve spunu eu: pentru ca nu póte suferi, cá sa se formeze state puternice la frontierele sele, care-i potú fi prea periculóse cu tempulu: ea mai curendu se va face inșá protectórea acestoru popóre slave, luándu-le sub aripele sele, decátu sa permita, cá ele, de sine si prin sine sa se desvólte în state mai independente. (Va urmă.)

Correspondința.

Sebesiulu de susu, Aprile 1877.

Onorate Dle Redactoru! La cele anunciate în Nr. 21 a. c. în „Teleg. Rom.“ despre infricosiatulu focu din 21 Martie a. c., care în scurtu tempu a prefacutu în cenusia cea mai mare și mai frumósa parte a comunei nóstre Sebesiulu de susu, venimú cu permisiunea stimatu d-vóstre, de un'a parte a mai adauge datele, care s'au constatatu prin cercetarea ulterioara din partea preturei cercuale, ier' de alta parte a esprimá în numele celoru dearsi caldúrsa multiamita tuturorú acelorú comune și acelorú domni, cari au emulatu cu jertfele aduse pe sém'a celoru nenorociti.

S'a constatatu, ca au arsu 79 case, 117 edificie economice și ca preste totu 145 privati s'au damnificatu prin acelu focu, ardiendulu-se unor'a casele și siurile, altor'a numai siurile, ier' altor'a alte obiecte, ba chiaru și 2 muieri au devenitu victim'a focului,

dintre cari un'a intrandu in casa, cá sa-si scape ce-va, nu s'a mai reintorsu, ier' pe alt'a, fugandu pe strada, a nădusit'o fumulu si foculu, încătu a remasu mórta. S'au mai prapaditu si vite de casa: boi, vaci, bivoli, oi, rimatori etc. in valóre preste 1000 fl.

Daun'a edificieloru si viteloru s'au pretiuitu cu 26,710 fl. déca se voru computá inse tóte hainele, mobilele de casa si uneltele de economia, cari au mai arsu, atunci daun'a se urca la celu putienu 40—45,000 fl.

Multi ómeni au mai suferitu afara de daun'a averei si vatemári trupesci prin acelu focu, cáci unu ventu teribilu aruncá flacarile si scanteile de parte de loculu focului.

Miseri'a ce a urmatu in urm'a acelu focu, nu se póte descrie. Casele remase nu cuprindeau pre toti cei remasi sub liberulu ceriu, de acea multi au parasitu comun'a, cautandu asilu in comunele invecinate spre a nu peri de tóme si de frigu.

Cu cátu a fostu inse de mare miseri'a, cu atât'a s'au manifestatu si nobilulu zelu, si adeverat'a iubire crestinésca si umana a locuitoriloru din comunele invecinate, cari parte au primitu si ocrotitu pre cei refugiatu, in casele loru, parte au alergatu ei in ajutoriulu celoru nenorociti, in numele căror'a deci venimu a esprime in specialu profunda multiamita si recunoscintia:

1. Dlui George Moodt, provisoriu in comun'a Talmaciu, care a dóu'a di, dupa teribilulu focu a alergatu la fati'a locului, si a pusu la dispositiune 5 galete de cucuruzu (porumbu).

2. Locuitoriloru din comunele Sebesiulu de josu, Racovitia si Porcesti, cari cá frati adevirati au primitu la densii pre refugiatu si le-au întinsu mâna de ajutoriu, dupa debilile loru puteri, dandule bucate, haine si nutretiu pentru vite.

3. Locuitoriloru din comun'a Talmacelu si Talmaciu, cari inca au datu bucate, haine si nutretiu celoru lipsiti si deveniti din buni economi cersitori, pentru sustinerea vietiei proprii si a familiei loru si pentru scutire de peire a viteloru.

4. Locuitoriloru din comun'a Boitia, cari in adeveru au escelatu cu insemnatele si grabnicele loru ajútórie adunate si transpuse pe 6 cara proprie la fati'a locului.

Vediendu nenorociti atari jertfe, aduse cu atât'a iubire, pare ca reinviá bucuri'a pe fetiele loru posomorite si intristate pâna acum. Bucatele — 37 galete de cucuruzu — si hainele oferite din partea braviloru frati din Boiti'a s'au estimatu pe usioru in totalu cu 163 fl.

(Continuarea va urmá.)

Comitetulu impartitoriu de ajútórele incurse.

Banatu-Comlosiu 12/4 1877.

Onorata Redactiune! In Nr. 22 a pretiuitei Vóstre fóia a aparutu o corespondintia subscrisa de G. Balanu, care cuprindeindu in sine minciuni reutacióse si suspiciuni imposture si injosite, cugetámu a face servitiu folositoriu stimatiloru lectori si a procede in interesulu dreptátiei a reflectá prin câte-va observári la citat'a corespondintia spre a demustrá, ca cele ce se dicu intrens'a suntu neadeveruri uricióse si malitióse, si a-lu presentá pre autoriulu acesteia in tóta gola-tatea, in négr'a perversitate a lui; cá onoratulu publicu cetitoriu sa-lu cunósca si sa nu se lase a fi sedusu de unu atare perde-véra impertinentu, care este in comuna obiectulu generalei ure si despretiuire, cáci nu se ocupa cu alte, decátu cu vatemarea onórei altor'a, cu respandiri de faime apocrife si false si cu atari lucruri, care suntu incompatibile cu unu caracteru curatu.

Nu voimu inse a i descrie intrég'a lui biografia cáci aru cuprinde prea multu locu, dar' nici nu aru fi spre delectarea publicului cetitoriu, — ci numai atâtú din viéti'a densului, din care sa se véda ca nu merita a ne ocupá multu cu acést'a calbaza a comunei nóstre, care nu scie ce-i rusine si pudóre, nu cunósce calea drépta a onestítátiei si care nu arare ori blamá reputatiunea comunei nóstre ba profaná chiaru si santuariulu santei biserici prin scandalele provocate de densulu.

Nici nu voimu a ne intrelasá la criticarea intelectuala a lui G. Balanu, cáci in acestu casu aru debuí sa invinimu natur'a care a fostu asiá de tirana, si sórtea lui ce fú atâtú de vitréga si mastera fatia de densulu, de nu-i aprinsera nici cea mai mica schintea in intunecosulu orizontu spiritualu, ci-lu lasera a rataci in négr'a stupiditate a lui, — si cu atâtú mai putienu, cáci din acést'a parte lu cunósce lumea intréga; fiindu elu dejá si din partea representatiunei comitatense amovatu din postulu seu de notariu comunale pentru nesciint'a si habeuci'a lui.

Nu scie inse totu insulu ca déca au si denegatu natur'a favórele sele dela G. Balanu in privinti'a intelectuala, i a datu despagubire grósa prin o fatia ce nu cunósce rusinea, i-a plantatu in peptu violenii, pandiri, intrigi si alte asemenea aptitudini nobile, astfelu, încătu totu omulu in care jace numai putienu simtiementu de onóre si de valóre propria — se feresce de acestu demonu reu necuratu, sa nu vina in coatingere cu atare omu, (?) care 'si glorifica numai faptele sele condamnátórie, radica calumnie si temaiéza nedreptátiei si fapteloru infame, pe contulu lealítátiei si onestátiei.

Cá sa nu cugete inse onorat'a Redactiune si stimatii lectori ca aceste ce le dicemu suntu numai effluinti'a cutárei ure si invidie personale — eata vi presentámú aci un'a copia autentica a decisului judetului cercuale din Zsimbolea, din care este evidentu, cumca G. Balanu este acusatú cu falsificári de documente si cu insielaciuni si pentru aceste crime asiediatu sub investigare criminala; la care anótámú inca, ca densulu numai prin cautiunea altor'a s'a lasatu pe picioru liberu, cáci altcum dejá de multu aru fi lipsitu de libertatea-i personala carea nu o merita.

Si unu astfelu de tandala apoi care aru trebú sa se ascunda de ómeni cá sa-si astepte drépt'a-i pedépsa pentru multele fapte urginate si grele pe-cate ce le-a comisú — posede inca atât'a nerusinare cá se abuseze cu libertatea preseii si cu bun'a credintia a onoratei redactiuni spre amagirea publicului cetitoriu! Dicu, acestu mistificatoriu are inca cutesantia a afirmá si cu o seriositate simulata a strigá in lumea mare „ca din locuri positive este avisatu, ca in B. Comlosiu au isbucnitú unirea si pâna in 26/3 n. s'au dechiaratu de uniti 150 de suflete; mai departe, ca pastorii suntu caus'a retacirei turmei, cáci densulu si-a spelatu mânilé cá Pilatu si mai multu nu e in Comlosiu, si pâna erá elu in mijloculu poporulu — (risum teneatis!) — nu s'a intemplatu asiá ce-va etc.“

Verba placent et vox!

Ce fatiarnicia si ofrontaria nemarginita! Cáci pâna cându densulu afirma, ca au parasitu comun'a — chiaru in-susi e acel'a, care umbra printre ómeni agitandu si propagandu pentru unire, si cu o tactica atâtú de rafinata, încátu numai cei bine cunoscuti cu impregiurárele prevedu intentiunile si pricepu operatiunile prozelitare ale acestui misionariu si apostolu alu unirei; si anume usurpandu calitatea si drep-tulu de cassariu alu comitetulu parochialu — spre a cárei'a purtare nu posede garantia morala nici materiala — prin incassarea speseloru de cultu face pressiuni asupr'a credin-

ciosiloru gr. or. cari de presinte dupa atátea esecutiuni de dári abiá au butatátea cea de tóte dilele; observandu totodata G. B. ca toti acei'a cari voru trece la unire voru fi scutiti de plătirea speseloru cestiuante.

Resultatulu acestoru pressiuni si fortiári fu apoi, ca numai cáti-va — *v'ro 14 proletari se ivira a trece la sect'a gr. cath.* Ce ómeni de caracteru suntu inse acesti perjuri, putemu avé idea, déca precugetámú, cum-ca densii se lasara a fi sedusi de unu G. Balanu! De unu eresu inse nu ne tememu ori si cátu va iritá spiritele pentru realisarea profaneloru sele scopuri prozelitare G. B.

Eca dar' onorata Redactiune, acést'a e adeverat'a stare a lucrului, din care se póte esperiá, cum-ca corespondinti'a lui G. B. a fostu atientita numai spre amagirea stimatului publicu cetitoriu, cá afectându interesare cátra confessiunea gr. or. prin acést'a sa-si ascunda si acoperé speculatóriale sele fapte perfide; si suntemu convinsi, ca onorat'a Redactiune nu dedé locu aceste corespondintie in colónele „Tel. Rom.“ déca cunoscea mai nainte moralulu petatu si caracterulu necuratu alu acestui intrigantu, pre care 'lu blastema sute si de sute inisi pentru faptele cele-a comisú spre daun'a loru, in tempulu cându — e rusine a recunósce — erá inca notariu comunale; care inse de presinte e numai de compatimitu, cáci dejá este condamnatu prin opiniunea publica si eschisu din tóte societátile oneste, fiindu ca in viéti'a sociala nu se suferé atari ipocriti precum este G. B., de care se mânjesce si se spurca totu insulu care 'lu atinge.

Mai multi locuitori din Banatu-Comlosiu.*)

Varietáti.

* *Multiamita publica.* Subsemnatulu primindu cu trist'a ocasiune a mortiei multu regretatei sele fiice Alessandrin'a Haralambu, manifestári de condolentia si de simpathia din mai multe párti, vine in numele seu, alu minorului Mihailu Haralambu, fiulu decedatei, alu fiului capitani Romulus Magheru, alu nurorei sele Elen'a Magheru si alu nepotiloru, a aduce multiamirile sele tuturoru persóneloru, amiciloru si cunoscutiloru din tíera si din strainatate, cari luara parte la durerea familiei pentru acést'a perdere ireparabila.

Recunoscintia nóstra pentru regretele manifestate din tóte pártile de románi si multi straini va fi eterna.

G. Magheru,
Generalu.

(†) *Necrologu.* Demnulu si piiosulu parochu gr. or. din Cetea Ioanu Laslo a repausatu Vineri in 1 Aprile si fu inmormentatu in 3 Aprile a. c. in etate de 65 an, servindu S. biserici 46 ani. Pre reposatulu 'lu jelescu fiii Vivianu Laslo parochu, Teofilu, Ioanu, Paraschiu'a, Mari'a si Ann'a, gineri, nepoti, nepóte si alte rudeni si cunoscuti. Fia-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

* *Locuri vacante la institutetele militare de crescere.* Comand'a militara c. r. din locu ne tramite spre publicare urmatoriulu concursu:

„Cu inceputulu anului scol. viitoriu (15 Sept. a. c. st. n.) se voru aflá

*) Inainte de tóte constatámú ca documentulu despre care se face amintire este alaturatu in copia vidimata si providiuta cu tóte formele. Audiendu-se ambe pártile noi punemu capetu afaceri acesteia in diurnalulu nostru. Facemu observarea pentru viitoriu in alte cestiuani ca adevéru se póte spune si in termini mai domoli si mai cuviinciosi. Pentru asta data amu admisu respunsulu de mai susu in form'a de mai susu; pe viitoriu inse in asemenea afaceri rugámú pre p. t. scrietori a fi objectivi si moderati in expresiuni cáci altu-cum nu vomu face intrebuintiare de cele tramise. Red.

in institutetele militare c. r. de crescere urmátórele locuri erariale militare libere pentru petenti:

80 locuri in scólele reale milit. infer. din Güns si Sct. Póltén.

10—15 locuri in scól'a reala superióra 1 cursu in Biserici'a-Alba (M. Weisskirchen);

35—40 locuri, cursulu III in scól'a reala mil. sup., totu de acolo;

70—75 locuri in cursurile 1 in cursurile 1 in amendóue academiile militare.

In cursulu 2, 3 si 4 a unei scóle reale inf. mil., apoi in alu 2-lea cursu in scól'a super. mil. din Biserici'a-Alba, pe anulu viitoriu nu se potu inca primi.

Conditiiunile de primire se afla: in §§. 14 si 19 ai regulamentulu de primire a aspirantiloru din crescerea privata in institutetele c. r. militare (publicate in cerculariulu din 5 Iuliu 1875 Nr. pres. 2458).

Petiitiunile de primire la acei cari apartienu la militari suntu a se inaintá pe cale oficiósa militara pâna celu multu in 15 Maiu la comand'a generala militara a respectivului aspirantu.

La aceste petitiuni sa se alature:

1. Unu testimoniulu de locuintia si patria
2. Testimoniulu de nascere si botezu.
3. Testimoniulu, ca este vaccinatú (déca in testim. mediculu nu aru fi pusa si vaccinarea).
4. Testimoniulu mediculu militaru si in sfersitu
5. Testimoniulu ultimulu de scóla si de studii resp. testimoniulu de frecuentare séu maturitate.“

Atragemu atentiunea tuturoru romániloru interesati asupr'a acestui concursu, si amu dorí din inima sa vedemu luându parte la aceste institute unu numeru de teneri románi cátu se póte mai mare.

* *Postalu.* Pentru ocuparea uniu postulu de magistru postalu in Blasiu (comitat. Albei inf.) s'a deschisu concursu in restempu de trei septamáni incependu dela 16 Aprile st. n. pre-lânga cautiune de 200 fl. in bani gat'a, cu salariu anualu de 500 fl., pausialu de cancelaria 70 fl. si de transportu 600 fl.

* *Postalu.* Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de magistru postalu la statiunea Ciceu-Cristur (cotulu Solnoc Dobác'a) Léfa 240 fl. v. a. Pausialu de cancelaria 40 fl. si recompensele sistemisate pentru posta despre Socher si Deesi. Cautiune 100 fl. Petitiunile sa se adreseze la directiunea postala din Sibiu.

* *Tempestate in Martiu.* Din Monosturu ni se scrie ca in 12 (24) Martiu a fostu acolo o tempestate ne mai pomenita. Plóia si ninsóre fulgere si tunete se intreceau inmultiendu gróza. In comun'a vecina Ardio'a a tunatu intr'o siura, care in scurtu tempu fu prefacuta in cenusia.

* *Dóue fapte rari.* Relevámú dice „le Siècle,“ dóue fapte rari si curióse. D. Bouillet, in etate de 66 ani, ce locuiesce la Saint-Maur-les-Fossés, a declaratú la oficiarulu stárei civile pe alu 36-le copilu alu seu.

In aceeași di, la Niort, D. Filipu Viviers. cismariu, in etate de 70 ani, a declaratú la oficiarulu stárei civile pe alu 46-lea copilu alu seu.

Burs'a de Vien'a.

Din 9/21 Aprile 1877.

Metalicele 5%	59 35
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	107 20
Imprumutulu de statu din 1860	107 75
Actiuni de banca	769 —
Actiuni de creditu	137 70
London	128 80
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	71 50
„ „ „ Temisiorene	68 —
„ „ „ Ardelenesci	67 50
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	113 50
Galbinu	6 07
Napoleonu d'auru (poli)	10 31
Valut'a nóua imperiale germána	63 30